

(М.П.)

«Затверджую»

Проректор з НМР проф. Тонкачєв

28 червня 2020 р.

Декан факультету урбаністики та просторового планування

Доц. Мамедов А.М.

28 червня 2020 р.

Зав. кафедрою політичних наук

проф. Перегуда Є.В.

20 червня 2020 р.

КАРТА ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

1) НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ: СОЦІОЛОГІЯ МІСТА
2) Карта дисципліни дійсна протягом навчального року: 2020/2021
3) Освітній рівень: перший рівень вищої освіти (бакалавр)
4) Форма навчання: денна
5) Галузь знань: 08 «Право»
6) Спеціальність: 081 «Право»
8) Компонента спеціальності: вибіркова
9) Семестр: I
10) Цикл дисципліни: дисципліна загальної підготовки
11) Викладач (розробник карти): доцент, к.п.н. Яхно О.О. Ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА Профіль на сайті КНУБА: http://www.knuba.edu.ua/?page_id=47977 . Контакти: (044) 261-55-66; (097) 412-24-16; yakhno.oo@knuba.edu.ua; oleksii.yakhno@gmail.com
12) Мова навчання: українська
13) Необхідні ввідні дисципліни: (що треба вивчити, щоб слухати цей курс) «Історія української культури / Історія світової культури», «Теорія держави і права».
14) Мета курсу: Викладання курсу має на меті розкриття комунікативного аспекту урбанізаційних процесів в світі, та в Україні, як ілюстрації соціальної диференціації і нерівності в містах, ефективності управління, джерела соціальних конфліктів. Розглядаються структурні та функціональні аспекти взаємодії в міському середовищі.

15) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1.	ПРН2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.	Обговорення під час занять, написання есе, тестове опитування, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	ЗК11 ЗК13 ЗК14 СК03 СК10
2.	ПРН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.	Обговорення під час занять, написання есе, тестове опитування, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	СК10
3.	ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.	Обговорення під час занять, написання есе, тестове опитування, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	ЗК11 ЗК13 ЗК14 СК10

081	Будівельне та містобудівне право	Сторінка 1 з 3
-----	----------------------------------	----------------

(М.П.)

«Затверджую»

Проректор з НМР проф. Тонкачєв Г.М.

28 червня 2020 р. _____

Декан факультету урбаністики та просторового планування

Доц. Мамєдов А.М.

28 червня 2020 р. _____

Зав. кафедрою політичних наук

проф. Перегуда Є.В.

20 червня 2020 р. _____

КАРТА ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

1) НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ: СОЦІОЛОГІЯ МІСТА
2) Карта дисципліни дійсна протягом навчального року: 2020/2021
3) Освітній рівень: перший рівень вищої освіти (бакалавр)
4) Форма навчання: денна
5) Галузь знань: 08 «Право»
6) Спеціальність: 081 «Право»
8) Компонента спеціальності: вибіркова
9) Семестр: I
10) Цикл дисципліни: дисципліна загальної підготовки
11) Викладач (розробник карти): доцент, к.п.н. Яхно О.О. Ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА Профіль на сайті КНУБА: http://www.knuba.edu.ua/?page_id=47977 . Контакти: (044) 261-55-66; (097) 412-24-16; yakhno.oo@knuba.edu.ua; oleksii.yakhno@gmail.com
12) Мова навчання: українська
13) Необхідні ввідні дисципліни: (що треба вивчити, щоб слухати цей курс) «Історія української культури / Історія світової культури», «Теорія держави і права».
14) Мета курсу: Викладання курсу має на меті розкриття комунікативного аспекту урбанізаційних процесів в світі, та в Україні, як ілюстрації соціальної диференціації і нерівності в містах, ефективності управління, джерела соціальних конфліктів. Розглядаються структурні та функціональні аспекти взаємодії в міському середовищі.

15) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1.	ПРН2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.	Обговорення під час занять, написання есе, тестове опитування, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	ЗК11 ЗК13 ЗК14 СК03 СК10
2.	ПРН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.	Обговорення під час занять, написання есе, тестове опитування, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	СК10
3.	ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.	Обговорення під час занять, написання есе, тестове опитування, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	ЗК11 ЗК13 ЗК14 СК10

081	Будівельне та містобудівне право	Сторінка 1 з 3
-----	----------------------------------	----------------

4.	ПРН13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.	Обговорення під час занять, написання есе, тестове опитування, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	ЗК13
----	---	---	---------------------------	------

16) Форми занять та їх тривалість (кількість годин)

Лекція	Практичне заняття	Лабораторні заняття	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота студента
24	24		Індивідуальне завдання (реферат)	42

Тема	Питання	Лек. год.	ПрЗ год.	Літ-ра	Звіт-ть студ.
------	---------	-----------	----------	--------	---------------

Модуль 1

Предмет соціології міста. Місто як об'єкт міждисциплінарного вивчення

Змістовий модуль 1. Соціологія міста як галузь науки

1. Соціологія міста як галузь соціологічного знання 1.1. Об'єкт і предмет соціології міста. 1.2. Основна проблематика досліджень міста. 1.3. Методологічні проблеми визначення об'єкта і вивчення міста. 1.4. Проблеми визначення міста. Системні, традиційні та інші визначення. 1.5. Місто як предметно-територіальна форма соціокультурної інтеграції.	2	2	1. Навроцкий Б.А., Седова Н.Н. Социология города как научная дисциплина: предметное поле, функциональные связи и методы // Социология города. 2017. №2. URL: https://vgasu.ru/upload/files/science/sg_2017_02.pdf 2. Соціологія міста: навчальний посібник / [Л.В. Малес, В.В. Серета, М.О.Соболевська, Ю.Г.Сорока та ін.]; за заг. ред. О.К. Міхеєвої, Донецьк: вид-во «Ноулідж», 2010. 463 с. URL: http://194.44.152.155/elib/local/r329.pdf	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести
2. Місто як об'єкт комплексного вивчення 2.1. Поняття міста. Місто як об'єкт аналізу та спосіб освоєння простору. 2.2. Урбаністика як наука про місто і містобудування та її етапи. 2.3. Типологія міст. Критерії типологізації міст. 2.4. Класичні теорії в соціології міста. Ознаки і сутнісні критерії міста у М. Вебера. 2.5. Нова форма взаємодії в місті за Г. Зіммеlem. Спільнота і суспільство Ф. Тьоніса. 2.6. Чиказька школа: особливості формування і роль в соціології.	2	2	1. Соболева Н.П. 11. Геоурбаністика: учебное пособие / Н.П. Соболева, Ю.Л. Замятіна, Н.В. Барановская, Л.В. Жорняк; Томский политехнический университет. – Томск: Изд-во Томского политехнического университета. 2012. – 301 с. URL: http://portal.tpu.ru/files/departments/publish/IPR_Soboleva_Zamjatina_Baranovskaja_Gornjak.pdf 2. Трубина Е. Город в теории: опыты осмысления пространства. М.: Новое литературное обозрение, 2013. URL: https://www.academia.edu/7742218	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести
3. Історичний екскурс в соціологію міста. 3.1. Періодизація історії міст. Впливи історичного розвитку на розвиток міст. 3.2. Процеси урбанізації в країнах прадавнього світу (Вавілон, Рим).	2	2	1. Вебер М. Город // М. Вебер. Избранное. Образ общества. М., 1994. URL: https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/veber/index.php 2. Соціологія міста: навчальний посібник / [Л.В. Малес, В.В. Серета, М.О.Соболевська, Ю.Г.Сорока та ін.]; за заг. ред. О.К. Міхеєвої, Донецьк: вид-во «Ноулідж», 2010. 463 с. URL:	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести

<p>3.3. Античні міста основні ознаки. Поліс як місто, держава і осередок цивілізації.</p> <p>3.4. Середньовічне місто: визначення та ознаки. Релігійна ментальність і її вплив на тенденції в будівництві.</p> <p>3.5. Зростання міст в епоху промислової революції і поширення ринкових відносин.</p> <p>3.6. Урбанізація в Новий та Новітній час.</p> <p>3.7. Становлення феномену сучасного міста.</p>			http://194.44.152.155/elib/local/r329.pdf	
---	--	--	---	--

Змістовий модуль 2. Соціально-просторова та територіальна організація міського середовища

<p>4. Місто як соціально-просторовий феномен</p> <p>4.1. Поняття розселення як освоєння простору і заселення території. Формування міського соціуму.</p> <p>4.2. Соціально-демографічні виміри міста. Репродуктивне відтворення та міграційні процеси.</p> <p>4.3. Урбанізація та агломерації. Основи створення сучасних агломерацій та мегаполісів.</p> <p>4.4. Міське населення: особливості розселення. Соціокультурний простір міста. Соціальна інфраструктура: проблеми удосконалення і розвитку.</p> <p>4.5. Соціальна стратифікація міста. Особливості стратифікації міста.</p> <p>4.6. Соціокультурна гетерогенність міст і формування і співіснування міських субкультур.</p> <p>4.7. Соціальна мобільність та маргінальні прошарки міських мешканців.</p>	2	2	<p>1. Трубіна Е. Город в теории: опыты осмысления пространства. М.: Новое литературное обозрение, 2013. URL: https://www.academia.edu/7742218</p> <p>2. Флорида Р. Криза урбанізму. Чому міста роблять нас нещасними. К.: «Наш Формат», 2019. – 320 с.</p> <p>3. Харви Д.. Социальная справедливость и город. М.: Новое литературное обозрение, 2018. – 460 с. URL: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiptLv_ipDwAhXoo4sKHek6BicQFjADegQICxAD&url=https%3A%2F%2Fkindbook.net%2Fkniga%2Fsocialnaya-spravedlivost-i-gorod-harvi&usg=AOvVaw2UKj_aJ1gfiTjwykBGr6Gc</p>	<p>Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести</p>
<p>5. Соціально-територіальна структура міського суспільства</p> <p>5.1. Аналіз форми розселення, середовища функціонування і розвитку специфічної соціально-територіальної спільноти людей.</p> <p>5.2. Місто і село як парний елемент дихотомії суспільства. Аналіз взаємозв'язку соціально-класової структури і поселенської мережі.</p> <p>5.3. Концепція структури міста та міського простору. Моделі міст:</p>	2	2	<p>1. Посацький Б.С. Основи урбаністики: Навч. посібн. 2-е вид. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2001. - 244 с.</p> <p>2. Соціологія міста: навчальний посібник / [Л.В. Малес, В.В. Серета, М.О.Соболевська, Ю.Г.Сорока та ін.]; за заг. ред. О.К. Міхєєвої, Донецьк: вид-во «Ноулідж», 2010. 463 с. URL: http://194.44.152.155/elib/local/r329.pdf</p>	<p>Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести</p>

концентрична модель Р. Парка – Е. Берджесса. Секторна модель Г. Хойта, багатоядерна модель Ч. Гарріса – Е. Ульмана. 5.4. «Клаптикова ковдра»: характеристики і етнографічні описи на мікрорівні. Формування соціально-професійної структури міста. 5.5. Поняття зонування міст. Загальна карта міста. модель концентричних зон. 5.6. Районування міст і визначення районів проживання населення. 5.7. Модель Кристаллера – ранги місць виробництва і споживання.				
6. Місто в умовах глобалізації 6.1. Урбанізація як глобально-історичний процес. Поняття глобального міста. Глобальне місто і теорія глобального села М. Маклюена. 6.2. Концепт «розумного» міста. Підходи до вивчення концепції «розумного міста». 6.3. Дослідження «розумного міста». Концепція «розумного міста» та ідеї А. Лефевра. 6.4. Роль містянина в процесі розвитку і впровадження технологій «розумного міста». 6.5. Теорія цифрової нерівності. Міста як наукові та освітні центри.	2	2	1. Вирт Л. Урбанизм как образ жизни / Вирт. Л. Избранные работы по социологии. Сборник переводов / РАН ИНИОН. Центр социальных научно-информационных исследований. Отдел социологии и социальной психологии. Пер. с англ. Николаев В.Г.; Отв. ред. Гирко Л.В. М.: ИНИОН, 2005. URL: http://inion.ru/ru/publishing/publications/izbrannye-raboty-po-sotsiologii/ 2. Стоппер М. Ключи от города. Как устроено развитие? / Пер с англ. – М.: Strelka Press, 2018. – 368 с. URL: https://ua1lib.org/dl/10983768/42f4eb	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести
Модуль 2 Символіко-семантичні виміри міста як соціокультурного феномену. Образ міста, способи міського життя.				
Змістовий модуль 3. Символіко-семантичні аспекти міста як соціальної екосистеми				
7. Місто як екосистема організації та руху 7.1. Розвиток екологічної думки в містобудуванні. Проблеми екології міського середовища. 7.2. Екологічні проблеми міст і міських агломерацій. 7.3. Виробництво, промисловість та стан середовища. 7.4. Проблеми нерівномірності забудови, витрат часу, транспортної доступності та «корок». 7.5. Питання замкненості, ізоляції, відчуженості, анонімності в містах. 7.6. Екологічна інфраструктура міста. Програма екологічної діяльності.	2	2	1. Василенко І.А., Півоваров О.А., Трус І.М., Іванченко А.В. Урбоекологія / І.А. Василенко, О.А. Півоваров, І.М. Трус, А.В. Іванченко – Дніпро: Акцент ПП, 2017. – 309 с. URL: http://www.dstu.dp.ua/Portal/WWW/practic/5-7-byk.pdf 2. Соболева Н.П. 11. Геоурбанистика: учебное пособие / Н.П. Соболева, Ю.Л. Замятина, Н.В. Барановская, Л.В. Жорняк; Томский политехнический университет. – Томск: Изд-во Томского политехнического университета. 2012. – 301 с. URL: http://portal.tpu.ru/files/departments/publish/IPR_Soboleva_Zamjatina_Baranovskaja_Gornjak.pdf	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести

<p>8. Образ міста. Формування іміджу міста. 8.1. Сприйняття міста. Поняття образу міста. Теорія К. Лінча про образ міста. 8.2. Теорія Л. Мамфорда і образ «машини». Критичний аналіз Мамфорда. 8.3. Місто-сад Е. Говарда і причини популярності і нереалізованості моделі. 8.4. Престижність і провінційність та вплив думок і настроїв про імідж міста. 8.5. Викривлення в сприйнятті міського простору та їх інтерпретація.</p>	2	2	<p>1. Линч К. Образ города. М, Стройиздат, 1982. URL: https://www.studmed.ru/linch-k-obraz-goroda_0ecesc940073.html 2. Стрельникова А. Социология города: пространственные практики и жизненные траектории. М.: Тривант, 2012. URL: http://present-past.ru/dir/wp-content/uploads/2018/12/Sociologiya_goroda_Strelnikova.pdf</p>	<p>Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести</p>
<p>9. Символічні і семантичні виміри міського середовища 9.1. Семантика і семіотика міського простору: проблема меж та їх інтерпретації. 9.2. Семантична структура міського простору Менталітет містян і ментальні мапи. 9.3. Місто як символічна реальність та знаковий простір. Знаковість міста і міських просторів. 9.4. Топоніміка міста: історичні та сучасні найменування та міське життя городян. 9.5. Специфіка спілкування в міському середовищі. 9.6. Постмодерністські концепції в аналізі міського простору та їх критика.</p>	2	2	<p>1. Соціологія міста: навчальний посібник / [Л.В. Малес, В.В. Середа, М.О.Соболевська, Ю.Г.Сорока та ін.]; за заг. ред. О.К. Міхеєвої, Донецьк: вид-во «Ноулідж», 2010. 463 с. URL: http://194.44.152.155/elib/local/r329.pdf 2. Стрельникова А. Социология города: пространственные практики и жизненные траектории. М.: Тривант, 2012. URL: http://present-past.ru/dir/wp-content/uploads/2018/12/Sociologiya_goroda_Strelnikova.pdf</p>	<p>Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести</p>
<p>10. Способи міського життя: побут, робота, дозвілля. 10.1. Соціально-функціональні зони і зони публічного і приватного буття в місті. 10.2. Побут та соціальний захист міських мешканців. 10.3. Феномен міського способу життя та його різноманітність. Вимірювання якості життя в місті. 10.4. Стереотипізація міського способу життя. 10.5. Динамічні процеси міського життя. Рутини і зміни міського життя. 10.6. Характеристики різноманітності трудової</p>	2	2	<p>1. Микроурбанизм. Город в деталях [Текст]: сборник статей / Центр независимых социол. исслед., Ин-т гуманитар. ист.-теорет. исслед. Высш. шк. экономики; под отв. ред. О. Бредниковой, О. Запорожец. Москва: Новое литературное обозрение, 2014. URL: https://www.hse.ru/data/2015/03/21/1323410336/%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D1%80%D0%BE%D1%83%D1%80%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B7%D0%BC.pdf 2. Социально-психологические исследования города / Отв. ред. Т.В. Дробышева, А.Л. Журавлев. – М.: Изд-во «Институт психологии РАН», 2016. – 267 с. URL: https://ua1lib.org/dl/5300563/a9668e 3. Стрельникова А. Социология города: пространственные практики и жизненные</p>	<p>Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести</p>

діяльності населення міста. 10.7. Феномен дозвілля в місті як локуси можливостей проведення вільного часу.			траектории. М.: Тровант, 2012. URL: http://present-past.ru/dir/wp-content/uploads/2018/12/Sociologiya_goroda_Strelnikova.pdf	
---	--	--	---	--

Змістовий модуль 1. Проблеми управління та розвитку міст

11. Управління розвитком міського соціуму та соціальне проектування в містах. 11.1. Управління територіями, соціальні відносини, конфлікти та політичні процеси в містах. 11.2. Автономне судочинство і закони міст, форми асоціацій, гільдій і цехів. 11.3. Інститут церкви в містах в контексті формування міської культури. 11.4. Ринок як спосіб самоорганізації містян. 11.5. Методи соціокультурного проектування розвитку міст та сучасного менеджменту в містобудівництві.	2	2	1. Управління сучасним містом: підручник / за ред. В.М.Вакуленка, М.К.Орлатого. - К. : НАДУ, 2008. - 632 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/e584df29-2e7c-41a4-a1f6-85d1eed4aa88.pdf 2. Ключніченко Є. Управління містом: Навч. посібник. К.: КНУБА, 2003. 260 с. 3. Проектирование социальных изменений в городской среде : [учеб. пособие] / Г. Б. Кораблева, С. Е. Вершинин, Н. Л. Антонова, С. Б. Абрамова, М. Н. Вандышев, О. В. Нотман, А. Н. Новгородцева, А. Ю. Кузнецов, О. И. Пименова ; под общ. ред. Г. Б. Кораблевой ; М-во образования и науки Рос. Федерации, Урал. федер. ун-т. — Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2016. — 128 с. URL: https://elar.urfu.ru/bitstream/10995/40681/1/978-5-7996-1670-0_2016.pdf	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести
12. Тенденції і напрями розвитку міст в Україні 12.1. Соціальне картографування міст України. 12.2. Способи просторової організації і урбанізація. 12.3. Розвиток українських міст в Австро-Угорській, Російській імперіях та СРСР: історія і сучасність. 12.4. Якість життя в українських містах і динаміка населення. 12.5. Нерівність в просторі українських міст. 12.6. Соціокультурна динаміка українських міст. 12.7. Перспективи і проблеми розвитку міського середовища в Україні.	2	2	1. Досвід та перспективи розвитку міст України. Ландшафтне планування. Збірник наукових праць. – Вип. 34 / Відповідальний редактор Ю.М. Палеха. – К.: ДП УДНДІПМ «ДІПРОМІСТО» імені Ю.М. Білоконя, 2020. – 128 с. URL: http://dipromisto.gov.ua/files/Publications/zbirnyk_34.pdf 2. Соціологія міста: навчальний посібник / [Л.В. Малес, В.В. Серета, М.О.Соболевська, Ю.Г.Сорока та ін.]; за заг. ред. О.К. Міхеєвої, Донецьк: вид-во «Ноулідж», 2010. 463 с. URL: http://194.44.152.155/elib/local/r329.pdf	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести

Лабораторне: Не передбачено НІІ.

Контрольна робота:

1. Історичний екскурс в соціологію міста. Ретроспектива уявлень про місто.
2. Соціально-територіальна структура суспільства
3. Місто як соціально-просторовий феномен. Урбанізація та міські агломерації
4. Соціально-демографічна підсистема міста
5. Формування міського соціуму: історичний та культурний виміри.
6. Соціальна мобільність та маргінальні прошарки міських мешканців
7. Соціально-економічний під комплекс міста: промисловість, власність, майно, фінанси, трудові ресурси
8. Управління розвитком міського соціуму та соціальне проектування в містах.
9. Умови та рівні життя в місті, побут та соціальний захист міських жителів

10. Міста як наукові та освітні центри.
11. Екологічні проблеми міст. Екологізація міського середовища.
12. Л. Вірт, його поняття гетто и канонічне визначення міста.
13. Соціальний підкомплекс міста: житлово-комунальне господарство, благоустрій, торгівля.
14. Соціальні відносини, соціальні конфлікти та політичні процеси в містах.
15. Ознаки і сутнісні критерії міста у М. Вебера.
16. Репродуктивне відтворення та міграційні процеси: соціально-демографічний вимір.
17. Соціологія міста як галузь соціологічного знання.
18. Історичні та сучасні найменування та міське життя городян.
19. Історичні та сучасні найменування та міське життя
20. Теоретичні моделі Льоша і фон Тюнена.
21. Соціокультурний потенціал, інформзабезпечення міського середовища
22. Семантика міського простору.
23. Публічні та приватні порядки повсякдення в місті.
24. Секторна модель Г. Хойта.
25. Теорії міської структури та основи теорій розміщення міст
26. Семіотика міста і міських об'єктів.
27. Проблеми екології міського середовища.
28. Урбаністика як наука про місто і містобудування. .
29. Моделі міст в концентричній моделі Р. Парка – Е. Берджесса.
30. Уявлення про максимальний і оптимальний розміри міста.
31. Багатоядерна модель Ч. Гарріса – Е. Ульмана.
32. Уклад життя та рівні міського життя.
33. Храмові і церковні будівлі в контексті функціонування міської культури.
34. Менталітет мешканців міста і особливості міського способу життя.
35. Демографічні переходи і стадії урбанізації.
36. Модель Кристаллера про ранги місць виробництва та споживання
37. Місто як локус можливостей проведення вільного часу.
38. Теорія образу міста К. Лінча та ідеальної форми в містобудуванні.
39. Соціокультурна динаміка українських міст.
40. Субурбанізація, дезурбанізація в різних агломераціях.
41. Образ машини в урбаністичній моделі Л. Мамфорда.
42. Стереотипи про місто та інші усталені форми сприйняття міського життя.
43. Обґрунтування моделі Алонсо і критика моделі концентричних зон.
44. Глобальне місто і теорія глобального села М. Маклюена.
45. Підходи до вивчення концепції «розумного міста».
46. Буденність, рутини і зміни міського життя.
47. Соціальні відносини, конфлікти та політичні процеси в містах.
48. Проблеми формування і співіснування міських субкультур.
49. Етапи розвитку урбаністики і сучасний стан.
50. Методи розвитку міст і містобудування та сучасного менеджменту в містобудівництві.

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цьому виданні, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри політичних наук і права.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення навчального семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення навчального семестру. Викладач має право вимагати від студента доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Самостійна робота студента:

1. Лекції – 12 год.
2. Практичні заняття – 12 год.
3. Індивідуальне завдання (реферат) – 12 год.
4. Підготовка до заліку – 6 год.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання												Індивідуальні завдання	Сума балів	
Модуль 1						Модуль 2								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
40						40						20		100

Примітки.

1. Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу щотижнево у понеділок о 15:20 в ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА. Якщо заняття з дисципліни проводить інший викладач, графік консультаційних занять доводиться ним до студентів на початку вивчення дисципліни.

2. Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

5. Студент, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання заліку.

6. Студент має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

Політика щодо академічної доброчесності

1. Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Політика щодо відвідування

1. Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату ФУПП документ, який засвідчує ці причини.

2. Студент, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

3. Студент, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

4. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

18) Основна література:

1. Соціологія міста: навчальний посібник / [Л.В. Малес, В.В. Серета, М.О.Соболевська, Ю.Г.Сорока та ін.]; за заг. ред. О.К. Міхеєвої, Донецьк: вид-во «Ноулідж», 2010. 463 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/r329.pdf>
2. Стрельникова А. Социология города: пространственные практики и жизненные траектории. М.: Тривант, 2012. URL: http://present-past.ru/dir/wp-content/uploads/2018/12/Sociologiya_goroda_Strelnikova.pdf
3. Трубина Е. Город в теории: опыты осмысления пространства. М.: Новое литературное обозрение, 2013. URL: <https://www.academia.edu/7742218>
- 4.

19) Додаткова література:

1. Василенко І.А., Півоваров О.А., Трус І.М., Іванченко А.В. Урбоекологія / І.А. Василенко, О.А. Півоваров, І.М. Трус, А.В. Іванченко – Дніпро: Акцент ПП, 2017. – 309 с. URL: <http://www.dstu.dp.ua/Portal/WWW/practic/5-7-byk.pdf>
2. Вебер М. Город // М.Вебер. Избранное. Образ общества. М., 1994. URL: https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/vebobr/index.php
3. Вирт Л. Урбанизм как образ жизни / Вирт. Л. Избранные работы по социологии. Сборник переводов / РАН ИНИОН. Центр социальных научно-информационных исследований. Отдел социологии и социальной психологии. Пер. с англ. Николаев В.Г.; Отв. ред. Гирко Л.В. М.: ИНИОН, 2005. URL: <http://inion.ru/ru/publishing/publications/izbrannye-raboty-po-sotsiologii/>
4. Досвід та перспективи розвитку міст України. Ландшафтне планування. Збірник наукових праць. – Вип. 34 / Відповідальний редактор Ю.М. Палеха. – К.: ДП УДНДІПМ «ДІПРОМІСТО» імені Ю.М. Білокозя, 2020. – 128 с. URL: http://dipromisto.gov.ua/files/Publications/zbirnyk_34.pdf
5. Ключніченко Є. Управління містом: Навч. посібник. К.: КНУБА, 2003. - 260 с.
6. Линч К. Образ города. М, Стройиздат, 1982. URL: https://www.studmed.ru/linch-k-obraz-goroda_0ecsec940073.html
7. Микроурбанизм. Город в деталях [Текст]: сборник статей / Центр независимых социол. исслед., Ин-т гуманитар. ист.-теорет. исслед. Высш. шк. экономики; под отв. ред. О. Бредниковой, О. Запорожец. Москва: Новое литературное обозрение, 2014. URL: <https://www.hse.ru/data/2015/03/21/1323410336/%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D1%80%D0%BE%D1%83%D1%80%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B7%D0%BC.pdf>
8. Навроцкий Б.А., Седова Н.Н. Социология города как научная дисциплина: предметное поле, функциональные связи и методы // Социология города. 2017. №2. URL: https://vgasu.ru/upload/files/science/sg_2017_02.pdf
9. Пасацький Б.С. Основи урбаністики: Навч. посібн. 2-е вид. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2001. - 244 с.
10. Проектирование социальных изменений в городской среде : [учеб. пособие] / Г. Б. Кораблева, С. Е. Вершинин, Н. Л. Антонова, С. Б. Абрамова, М. Н. Вандышев, О. В. Нотман, А. Н. Новгородцева, А. Ю. Кузнецов, О. И. Пименова ; под общ. ред. Г. Б. Кораблевой ; М-во образования и науки Рос. Федерации, Урал. федер. ун-т. — Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2016. — 128 с. URL: https://elar.ufu.ru/bitstream/10995/40681/1/978-5-7996-1670-0_2016.pdf
11. Соболева Н.П. 11. Геоурбанистика: учебное пособие / Н.П. Соболева, Ю.Л. Замятина, Н.В. Барановская, Л.В. Жорняк; Томский политехнический университет. – Томск: Изд-во Томского политехнического университета, 2012. – 301 с. URL: http://portal.tpu.ru/files/departments/publish/IPR_Soboleva_Zamjatina_Baranovskaja_Gornjak.pdf
12. Социально-психологические исследования города / Отв. ред. Т.В. Дробышева, А.Л. Журавлев. – М.: Изд-во «Институт психологии РАН», 2016. – 267 с. URL: <https://ua1lib.org/dl/5300563/a9668e>
13. Стоппер М. Ключи от города. Как устроено развитие? / Пер с англ. – М.: Strelka Press, 2018. – 368 с. URL: <https://ua1lib.org/dl/10983768/42f4eb>
14. Управління сучасним містом: підручник / за ред. В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. - К. : НАДУ, 2008. - 532 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/e584df29-2e7c-41a4-a1f6-85d1eed4aa88.pdf
15. Флорида Р. Криза урбанізму. Чому міста роблять нас нещасними. К.: «Наш Формат», 2019. – 320 с.
16. Харви Д.. Социальная справедливость и город. М.: Новое литературное обозрение, 2018. – 460 с. URL: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiptLv_ipDwAhXoo4sKHeK6BicQFjADegQICxAD&url=https%3A%2F%2Fkindbook.net%2Fkniga%2Fsocialnaya-spravedlivost-i-gorod-harvi&usg=AOvVaw2UKj_aJ1gfiTjwykBG6Gr6Gc

20) Робоче навантаження студента, необхідне для досягнення результатів навчання

№	Форма занять	Кількість годин аудиторні/ СРС
1.	Лекція	24/12
2.	Практичне заняття	24/12
3.	Лабораторні заняття	
4.	КП/КР/РГР/Контр.роб.	1 Контрольна робота/12
5.	Форма контролю	залік /6
	Всього годин	48/42
22) Сума всіх годин:		90
23) Загальна кількість кредитів ECTS		3,0
24) Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:		48 (1,60)
25) Кількість необхідних годин (кредитів ECTS) СРС для забезпечення аудиторного навантаження:		42(1,40)
26) Кількість годин (кредитів ECTS) СРС , забезпечених навчальним планом:		42 (1,40)
27) Примітки:		
28) Розробник силабусу: доц. Яхно О.О.		

Затверджено:

.....
(дата і підпис розробника)

.....
(підпис завідувача кафедрою)

20) Робоче навантаження студента, необхідне для досягнення результатів навчання

№	Форма занять	Кількість годин аудиторні/ СРС
1.	Лекція	24/12
2.	Практичне заняття	24/12
3.	Лабораторні заняття	
4.	КП/КР/РГР/Контр.роб.	I Контрольна робота/12
5.	Форма контролю	залік /6
	Всього годин	48/42
22) Сума всіх годин:		90
23) Загальна кількість кредитів ECTS		3,0
24) Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:		48 (1,60)
25) Кількість необхідних годин (кредитів ECTS) СРС для забезпечення аудиторного навантаження:		42(1,40)
26) Кількість годин (кредитів ECTS) СРС , забезпечених навчальним планом:		42 (1,40)
27) Примітки:		
28) Розробник силабусу: доц. Яхно О.О.		

.....

 (дата і підпис розробника)

Затверджено: .....

 (підпис завідувача кафедри)